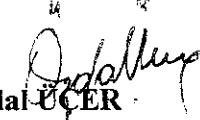

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Sayın Sadullah Ergin** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Özdal ÜÇER
Van Milletvekili

Son dönemlerde çeşitli sorunlar ile gündeme gelen cezaevlerinde yaşanan hak ihlalleri de dikkat çekici bir boyuta ulaşmıştır. Rize Kalkandere Cezaevi de bu anlamda en çok öne çıkan cezaevlerinden birisi olmuştur. Ayrıca Rize Kalkandere Cezaevinde yaşanan hak ihlalleri Meclis İnsan Hakları Komisyonu gündemine de gelmiştir. Bu cezaevinde siyasi mahpuslar üzerinde yoğun psikolojik işkenceler yapıldığı, mahpusların ortak sohbet alanına çıkarılmadıkları, tek sıraya dizildikleri, şiddet gördükleri, soyunmaları yönünde dayatmalar olduğu yönündeki şikâyetler süreklilik arz etmektedir.

Ancak Rize Kalkandere Cezaevinde yaşanan sorunlar giderek artmakta, yaşanan ihlaller daha da boyut kazanmaktadır. Örneğin, daha önce birçok cezaevinde devreye konulan ve tutuklulara yönelik işkence ile gündeme gelen "A Takımı" denilen birimlerin Rize Kalkandere Cezaevinde uygulamaya konulduğu, asker ve gardiyanlardan oluşan bir grubun her gece koğuşları basarak tutuklulara işkence ettikleri iddiaları gelen şikâyetler arasındadır.

Yine Rize Kalkandere Cezaevinde ciddi sağlık sorunları olan hükümlülerin adli suçlularla aynı koğuşa konuldukları ve bu kişilere iradeleri dışında temizlik vesaire işlerin yaptırıldığı iddialar arasındadır.

Ayrıca, disiplin cezası adı altında birçok ihlal yaşanmaktadır. Örneğin, soyunma dayatmasına uymayan mahpuslardan Turan Ulam ve Serdar Toprak adlı mahpuslardan uzun süredir haber alınamamaktadır. Edinilen bilgiye göre kayıp mahpuslar, soyunma dayatmasına uymadıkları gerekçesiyle gözlem altına alınmış ve bir daha da akıbetleri hakkında bilgi sahibi olunamamıştır. Yine Samsun'un Ladik ilçesinde 2 polisin yaşamını yitirdiği olayın ardından cezaevinde gardiyanlar tarafından "ziyaretçin var" denilerek koğuştan alınan Mehmet Demirsoy isimli tutuklunun götürüldüğü cezaevi idaresi odasında gardiyan ve adli mahkûmlar tarafından linç edilmek istendiği ortaya çıkmış, Demirsoy'un aldığı darbeler nedeniyle ağır yaralı halde hücrede tutulduğu ailesi tarafından insan hakları kuruluşlarına bildirilmiştir.

Bir diğer iddia da, cezaevinde asker ve özel harekâtçı kökenli bazı kişilerin gardiyanlık yaptığı ve mahpusları provoke ederek sürekli disiplin cezası almalarını sağladıkları yönündedir. Mahpusların bu gardiyanlara sorunlarını dile getirdiklerinde ise gardiyanların sürekli olarak "adli mahkûmları üzerinize salarız, sizleri linç ederler" dediklerine ilişkin şikâyetler de mevcuttur.

Bahse konu şikâyetler üzerine cezaevine görüşe giden avukatlardan oluşan heyet de cezaevine girişte bir takım sorunlar ile karşılaşmıştır. Heyet mahpusların olduğu tarafa geçmek üzereyken bir uman çavuş ile iki asker heyeti taciz etmiş ve kaba davranmıştır. Yine bahsi geçen uzman çavuş heyete yönelik olarak heyetin kendisine ait olduğunu belirterek kendisinden izinsiz ve elle arama yapılmaksızın girilemeyeceğini söylemiştir.

Bu bağlamda;

- 1-) Cezaevlerinde yaşanan işkence, dayak ve sair şiddet olaylarına ilişkin bilgi sahibi misiz?
- 2-) Rize Kalkandere Cezaevine ilişkin Bakanlığınıza gelen başvuru ya da şikayet söz konusu olmuş mudur?
- 3-) Meclis İnsan Hakları Komisyonunun gündemine bu cezaevi ile ilgili sorunlar taşınmış olduğu halde sorunların giderilememesinin nedeni nedir?
- 4-) Cezaevlerinde "A Takımı" adı verilen birimler olduğu doğru mudur? Bu konuda ne düşünüyorsunuz?
- 5-) "A Takımı" adı verilen ve asker ve gardiyanlardan oluşan grubun her gece koşulları basarak mahpuslara işkence ettikleri yönündeki iddia gerçeği yansıtmakta mıdır? Söz konusu iddiaların gündeme gelme nedeni nedir? Bahsi geçen duruma ilişkin Bakanlığınızca bir çalışma yürütülecek midir?
- 6-) Turan Ulam ve Serdar Toprak adlı mahpusların akıbeti hakkında bilgi sahibi misiniz? Cezaevinde gözlem altına alınma ifadesi ne anlama gelmektedir? Gözlem altına alınan cezaevinde mahpusların birden bire ortadan kaybolmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?
- 7-) Uygulanan disiplin cezalarını orantısız buluyor musunuz? Verilen disiplin cezaları hakkında ne düşünüyorsunuz?
- 8-) Mehmet Demirsoy'un linç edildiği yönündeki iddialar doğru mudur? Bu konuda bir inceleme başlatmayı düşünüyor musunuz?
- 9-) Cezaevlerinde asker ve özel harekâtçı kökenli bazı kişilerin gardiyanlık yaptığına ilişkin iddialar gerçeği yansıtıyor mu? Gardiyanların asker ya da özel harekât kökenli olması hakkında ne düşünüyorsunuz? Bahse konu durum mevzuata uygun mudur?
- 10-) Gardiyanların mahpusları tehdit ettikleri yönündeki iddialar gerçeği yansıtıyor mu? Bahse konu gardiyanlar hakkında soruşturma başlatmayı düşünüyor musunuz?
- 11-) Cezaevlerinde girişlerde elle arama yapma dayatması hakkında ne düşünüyorsunuz? Cezaevine girişte zorluk çıkaran görevlilere ilişkin inceleme yapmayı düşünüyor musunuz?
- 12-) Cezaevlerinde yaşanan ve insan haklarına, Anayasa ve cezaevlerine ilişkin sair mevzuat ve uluslar arası sözleşmelere aykırılık teşkil eden işkence ve sair durumların halihazırda yaşanıyor olmasının nedeni nedir?

13-) Cezaevlerinde yaşanan insanlık onuruna aykırı durumların düzeltilmesi adına bir çalışma yürütüyor musunuz? Bu anlamda başkaca çalışmalarınız söz konusu olacak mıdır?

14-) Cezaevleri genel anlamda türlü sorunların yaşandığı yerler olup, yeni bir düzenlemeye gidilecek midir?

15-) Cezaevi çalışanları ve yöneticilerine yönelik insan haklarına ilişkin bir eğitim çalışması yapmayı düşünüyor musunuz? İnsan haklarına aykırılık teşkil eden davranışlarda bulunanlar hakkında bir inceleme veya soruşturma başlatmayı düşünüyor musunuz?